

ÇERKEZKÖY TİCARET VE SANAYİ ODASI EKONOMİK, TİCARİ, BEŞERİ, SOSYAL VE FİNANSAL BİLGİLER

EYLÜL-1

13 EKİM 2017

AYŞENUR TAŞ
PROJE GELİŞTİRME YÖNETİCİSİ

İLKUR İNAL
ULUSLARARASI İLİŞKİLER VE KOBİ DESTEK UZMANI

I. İçindekiler

1. EKONOMİK VERİLER; ENFLASYON VERİLERİ	4
1.1. TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ, EYLÜL 2017	4
1.1.1. TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, EYLÜL 2017	5
1.1.2. BÖLGEMİZDE ANA HARCAMA GRUPLARI BAZINDA ENDEKS, AĞUSTOS 2017	5
1.2. YURTİÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ, EYLÜL 2017	6
1.2.1. YURT İÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, EYLÜL 2017	6
2. EKONOMİK VERİLER; GÜVEN ENDEKSLERİ	7
2.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, EYLÜL 2017	7
2.1.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, ALT KALEMLERİ VE DEĞİŞİM ORANLARI, EYLÜL 2017	7
2.2. TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ, EYLÜL 2017	8
2.3. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ, EYLÜL 2017	9
2.3.1. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANLARI, AĞUSTOS 2017	10
3. EKONOMİK VERİLER; DIŞ TİCARET	12
3.1 İTHALAT- İHRACAT, AĞUSTOS 2017	12
3.2. İHRACATÇI FİRMALARIN KANUNİ MERKEZLERİ BAZINDA İHRACAT PERFORMANSI, EYLÜL 2017 (1000 \$)	14
3.3. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN SEKTÖR İHRACAT PERFORMANSI, EYLÜL 2017 (1000 \$)	15
3.4. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, EYLÜL 2017 (1000 \$)	16
3.5. İLİMİZE GÖRE ÖNEMLİ SEKTÖRLER BAZINDA ÜLKEMİZİN İLK 5 ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, EYLÜL 2017 (1000 \$)	17
4. BEŞERİ-EKONOMİK VERİLER; İSTİHDAM	18
4.1. İŞGÜCÜ MALİYET ENDEKSİ, II. ÇEYREK NİSAN-HAZİRAN 2017	18
4.1.1. MEVSİM VE TAKVİM ETKİSİNDEN ARINDIRILMIŞ ENDEKSLER VE DEĞİŞİM ORANLARI, I. ÇEYREK: OCAK-MART 2017 [2010=100]	18
5. GELİR VE YAŞAM KOŞULLARI ARAŞTIRMASI BÖLGESEL SONUÇLARI, 2016	19
6. KULLANILAN VERİLERİN KAYNAKLARI	21

II.GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Tüketici Fiyat Endeksi.....	4
Grafik 2: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi.....	6
Grafik 3: Ekonomik Güven Endeksi.....	7
Grafik 4: Tüketici Güven Endeksi	9
Grafik 5: Perakende İşlerin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu	11
Grafik 6: Tepe'nin Alt Sektör Bazında Değişiminin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu.....	12
Grafik 7: İhracat.....	14
Grafik 8: İthalat.....	14
Grafik 9: İhracatın İthalatı Karşılama Oranı.....	15

III.TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranı.....	5
Tablo 2: Bölgemizde Ana Harcama Grupları Bazında Endeks.....	5
Tablo 3: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Değişim Oranı.....	6
Tablo 4: Ekonomik Güven Endeksi, Alt Kalemleri Ve Değişim Oranları.....	7
Tablo 5: Tüketici Güven Endeksi, Alt Kalemleri Ve Değişim Oranları.....	9
Tablo 6: TEPAV Perakende Güven Endeksi Değişim Oranları.....	10
Tablo 7: İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında İhracat Performansı.....	16
Tablo 8: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Sektör İhracat Performansı.....	17
Tablo 9: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Ülke İhracat Performansı.....	18
Tablo 10: İlimize Göre Önemli Sektörler Bazında Ülkemizin İlk 5 Ülke İhracat Performansı.....	19
Tablo 11: Mevsim Ve Takvim Etkisinden Arındırılmış Endeksler Ve Değişim Oranları.....	20
Tablo12: Eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert gelirine göre gini katsayısı ve P80/P20 oranı, 2015, 2016.....	21

1. EKONOMİK VERİLER; ENFLASYON VERİLERİ

1.1. TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ, EYLÜL 2017

Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık %0,65 arttı

TÜFE’de (2003=100) 2017 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre %0,65, bir önceki yılın Aralık ayına göre %7,29, bir önceki yılın aynı ayına göre %11,20 ve on iki aylık ortalamalara göre %9,98 artış gerçekleşti

Aylık en yüksek artış %2,08 ile eğitim grubunda oldu

Ana harcama grupları itibariyle 2017 yılı Eylül ayında endekste yer alan gruplardan, ulaşımda %1,58, çeşitli mal ve hizmetlerde %1,34, lokanta ve otellerde %1,02 ve giyim ve ayakkabıda %0,80 artış gerçekleşti.

Aylık düşüş gösteren tek grup %0,23 ile gıda ve alkolsüz içecekler oldu

Ana harcama grupları itibariyle 2017 yılı Eylül ayında endekste yer alan gruplardan sadece gıda ve alkolsüz içecekler grubunda %0,23 oranında düşüş gerçekleşti.

Yıllık en fazla artış %16,10 ile ulaştırma grubunda gerçekleşti

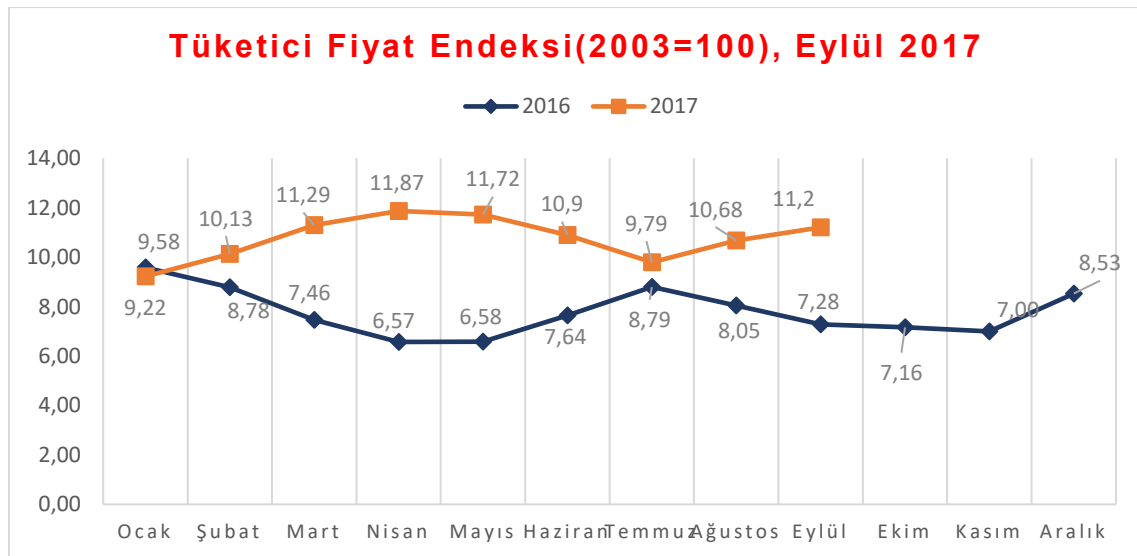
TÜFE’de, bir önceki yılın aynı ayına göre gıda ve alkolsüz içecekler %12,50, çeşitli mal ve hizmetler %12,06, sağlık %11,90 ve eğlence ve kültür %11,85 ile artışın yüksek olduğu diğer ana harcama gruplarıdır.

Aylık en yüksek artış %1,08 ile TR31 (İzmir)’de oldu

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) 2. Düzey’de bulunan 26 bölge içinde, bir önceki yılın Aralık ayına göre en yüksek artış %8,49 ile TR52 (Konya, Karaman) bölgesinde, bir önceki yılın aynı ayına göre en yüksek artış %12,89 ile TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis) bölgesinde ve on iki aylık ortalamalara göre en yüksek artış %11,52 ile TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın) bölgesinde gerçekleşti.

Eylül 2017’de endekste kapsanan 414 maddeden; 61 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 281 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 72 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

Grafik 1: Tüketici Fiyat Endeksi

Kaynak: TÜİK

1.1.1. TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, EYLÜL 2017**Tablo 1:**Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranı

	Eylül 2017	Eylül 2016
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,65	0,18
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	7,29	4,72
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	11,20	7,28
On iki ayın ortalamalarına göre değişim oranı (%)	9,98	7,92

Kaynak: TÜİK**1.1.2. BÖLGEMİZDE ANA HARCAMA GRUPLARI BAZINDA ENDEKS, AĞUSTOS 2017****Tablo 2:** Bölgemizde Ana Harcama Grupları Bazında Endeks

Ana Harcama Grupları	TR21 Tekirdağ Alt Bölgesi
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	0,85
Alkollü İçecekler ve Tütün	0,01
Giyim ve Ayakkabı	-4,82
Konut, Su Elektrik, Gaz ve Diğer Yakıtlar	0,37
Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hizmetleri	1,34
Sağlık	0,17
Ulaştırma	2,2
Haberleşme	0,19
Eğlence ve Kültür	0,51
Eğitim	-0,56
Lokanta ve Oteller	0,7
Çeşitli Mal ve Hizmetler	-0,29

Kaynak: TÜİK,TEPAV

AÇIKLAMALAR: TÜFE (Açılımı: tüketici fiyatları endeksi) tipik bir tüketicinin satın aldığı belirli bir ürün ve hizmet grubunun fiyatlarındaki ortalama değişimleri gösteren bir ölçüttür. Yıllık enflasyon değerindeki değişimi ölçmek için kullanılır.

TÜFE, İstatistik bilimindeki indeks sayılar ile hesaplanır. Belli bir yıl seçilir ve bu yıl temel yıl kabul edilir. Endeks değeri 100'dür. Bundan sonraki yıllar, yani cari yıllar enflasyon değerlerine göre değişkenlik gösterir ve temel alınan endekste oynamalar olur.

TÜFE'nin yorumlanırken karşılaştırılan dönemler arasındaki toplam ya da fark, belirli bir gelire sahip olan bireyin satın alma gücünün azalıp azalmadığını gösterecektir.

1.2. YURTIÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ, EYLÜL 2017

Yurt içi üretici fiyat endeksi aylık %0,24 arttı

Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE), 2017 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre %0,24, bir önceki yılın Aralık ayına göre %9,78, bir önceki yılın aynı ayına göre %16,28 ve on iki aylık ortalamalara göre %13,26 artış gösterdi.

Aylık en fazla artış ham petrol ve doğal gazda gerçekleşti

Bir önceki aya göre en fazla artış; %4,31 ile ham petrol ve doğal gaz, %3,90 ile kok ve rafine petrol ürünleri, %3,08 ile ana metallerde gerçekleşti. Buna karşılık basım ve kayıt hizmetleri %4,61, gıda ürünleri %1,80 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme %1,57 ile bir ay önceye göre endekslerin en fazla düştüğü alt sektörler oldu.

Ana sanayi gruplarında aylık en fazla artış ara mallarında gerçekleşti

Ana sanayi grupları sınıflamasına göre 2017 yılı Eylül ayında aylık ve yıllık en fazla artış ara mallarında gerçekleşti.

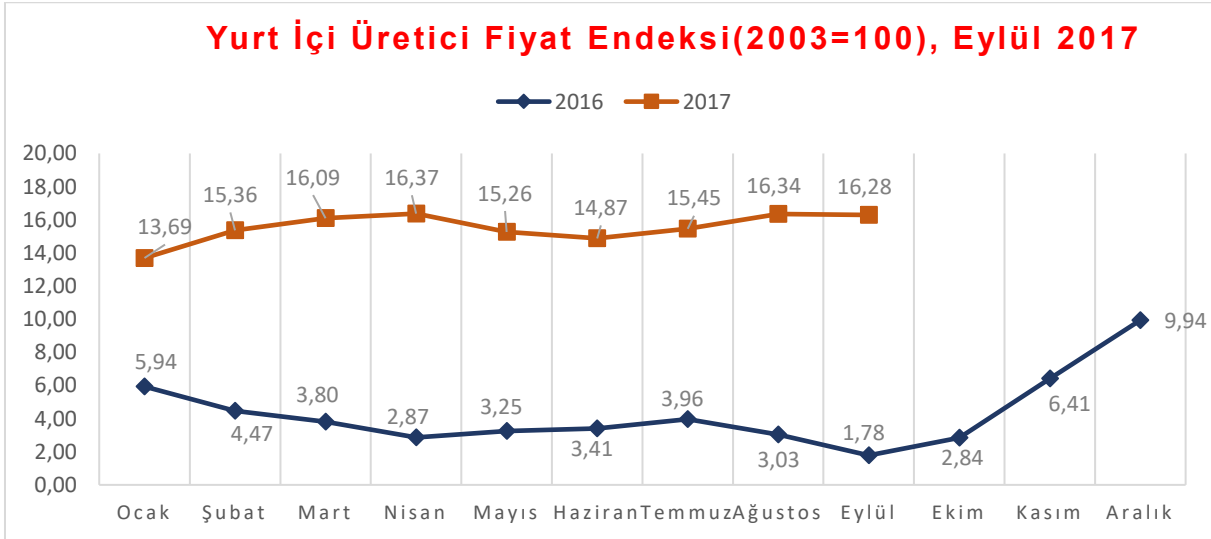
1.2.1. YURT İÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, EYLÜL 2017

Tablo 3: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Değişim Oranı

	Eylül 2017	Eylül 2016
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,24	0,29
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	9,78	3,79
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	16,28	1,78
On iki ayın ortalamalarına göre değişim oranı (%)	13,26	4,07

Kaynak: TÜİK

Grafik 2: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi

Kaynak: TÜİK

AÇIKLAMALAR: (ÜFE), Belirli bir referans döneminde ülke ekonomisinde üretimi yapılan ve yurtiçine satışa konu olan ürünlerin, üretici fiyatlarını zaman içinde karşılaştırarak fiyat değişikliklerini ölçen fiyat endeksidir. TÜFE ile ÜFE arasındaki temel fark, fiyat derlenen birimlerde ortaya çıkmaktadır.

- TÜFE'de fiyatlar, üreticilerin yanı sıra toptan satış noktalarından da (sebze, meyve ve balık hâllerinden) derlenmektedir. Toptan eşya fiyatlarına Katma Değer Vergisi (KDV) gibi vergiler dahil edilmektedir.
- ÜFE'de, fiyatların özellikle üreticilerden derlenmesi esastır ve ürün fiyatları vergiler hariç, yurtiçi peşin satış fiyatlarıdır.

2. EKONOMİK VERİLER; GÜVEN ENDEKSLERİ

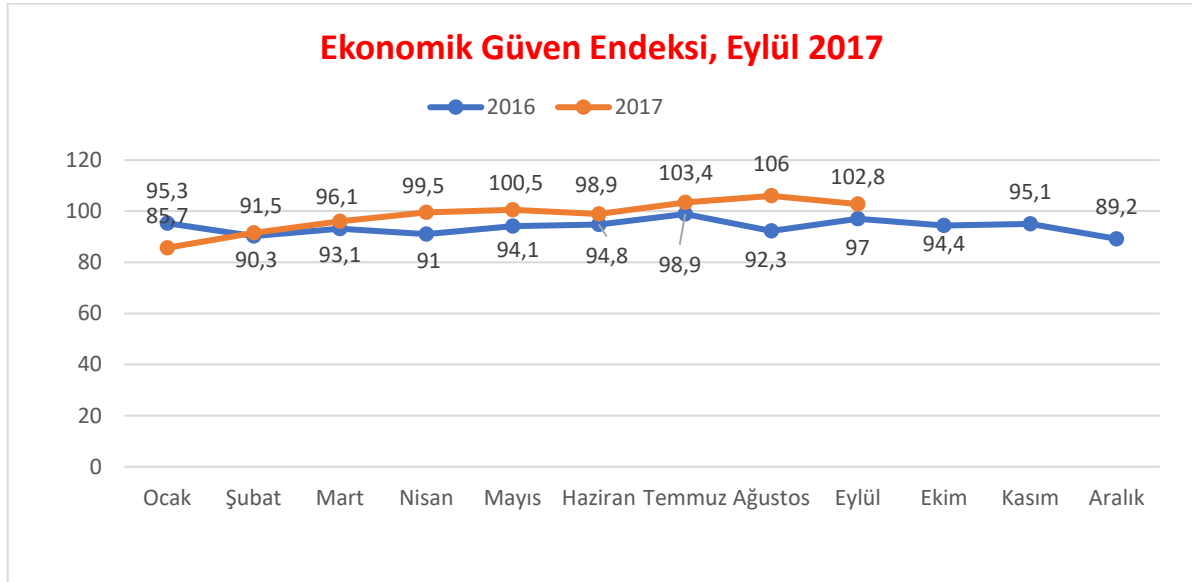
2.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, EYLÜL 2017

Ekonomik güven endeksi 102,8 oldu

Ekonomik güven endeksi Eylül ayında bir önceki aya göre %3 oranında azalarak 106 değerinden 102,8 değerine düştü. Ekonomik güven endeksindeki düşüş, inşaat sektörü, tüketici, perakende ticaret sektörü ve hizmet sektörü güven endekslerindeki düşüşlerden kaynaklandı.

Eylül ayında inşaat sektörü güven endeksi 83,5 değerine, tüketici güven endeksi 68,7 değerine, perakende ticaret sektörü güven endeksi 105,9 değerine ve hizmet sektörü güven endeksi 103,3 değerine geriledi. Eylül ayında reel kesim (imalat sanayi) güven endeksi ise 110,8 değerine yükseldi.

Grafik 3: Ekonomik Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

2.1.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, ALT KALEMLERİ VE DEĞİŞİM ORANLARI, EYLÜL 2017

Tablo 4: Ekonomik Güven Endeksi, Alt Kalemleri Ve Değişim Oranları

Kaynak: TÜİK

Endeks Adı	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı %	
	Ağustos 2017	Eylül 2017	Ağustos 2017	Eylül 2017
Ekonomik Güven Endeksi	106,0	102,8	2,5	-3,0
Tüketici Güven Endeksi	71,1	68,7	-0,3	-3,4
Reel kesim güven endeksi	110,2	110,8	2,3	0,5
Hizmet sektörü güven endeksi	105,4	103,3	1,6	-2,0
Perakende ticaret güven endeksi	108,5	105,9	1,1	-2,3
İnşaat sektörü güven endeksi	88,3	83,5	3,3	-5,5

AÇIKLAMALAR: Ekonomik güven endeksi, tüketici ve üreticilerin genel ekonomik duruma ilişkin değerlendirme, beklenti ve eğilimlerini özetleyen bir bileşik endekstir. Endeks, tüketici güven endeksi ve mevsim etkilerinden

arındırılmış reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörleri güven endekslerinin alt endekslerinin ağırlıklandırılarak birleştirilmesinden oluşmaktadır.

Ekonomik güven endeksi hesaplamasında, her bir sektörün ağırlığı o sektörün normalleştirilmiş alt endekslerine eşit dağıtılarak uygulanmakta, güven endekslerine doğrudan uygulanmamaktadır. Bu kapsamda tüketici (4), reel kesim (8), hizmet (3), perakende ticaret (3) ve inşaat (2) sektörlerine ait 20 alt endeks hesaplamada kullanılmaktadır.

Ekonomik güven endeksinin hesaplamasında kullanılan alt endeksler her ayın ilk iki haftasında derlenen veriler kullanılarak hesaplanmaktadır.

Ekonomik güven endeksinin 100'den büyük olması genel ekonomik duruma ilişkin iyimserliği, 100'den küçük olması ise genel ekonomik duruma ilişkin kötümserliği göstermektedir.

2.2. TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ, EYLÜL 2017

Tüketici güven endeksi 68,7 oldu

Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi, Eylül ayında bir önceki aya göre %3,4 oranında azaldı; Ağustos ayında 71,1 olan endeks Eylül ayında 68,7 oldu.

Hanenin maddi durum beklentisi 89,6 oldu

Hanenin maddi durum beklentisi endeksi bir önceki aya göre %2,5 oranında azalarak Eylül ayında 89,6 oldu. Bu azalış, gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durumunun daha iyi olacağını bekleyenlerin azalmasından kaynaklandı.

Genel ekonomik durum beklentisi endeksi 94,7 oldu

Genel ekonomik durum beklentisi endeksi Ağustos ayında 97,9 iken, Eylül ayında %3,3 oranında azalarak 94,7 değerine düştü. Bu azalış, gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durumun daha iyi olacağı yönünde beklentisi olan tüketicilerin bir önceki aya göre azaldığını göstermektedir.

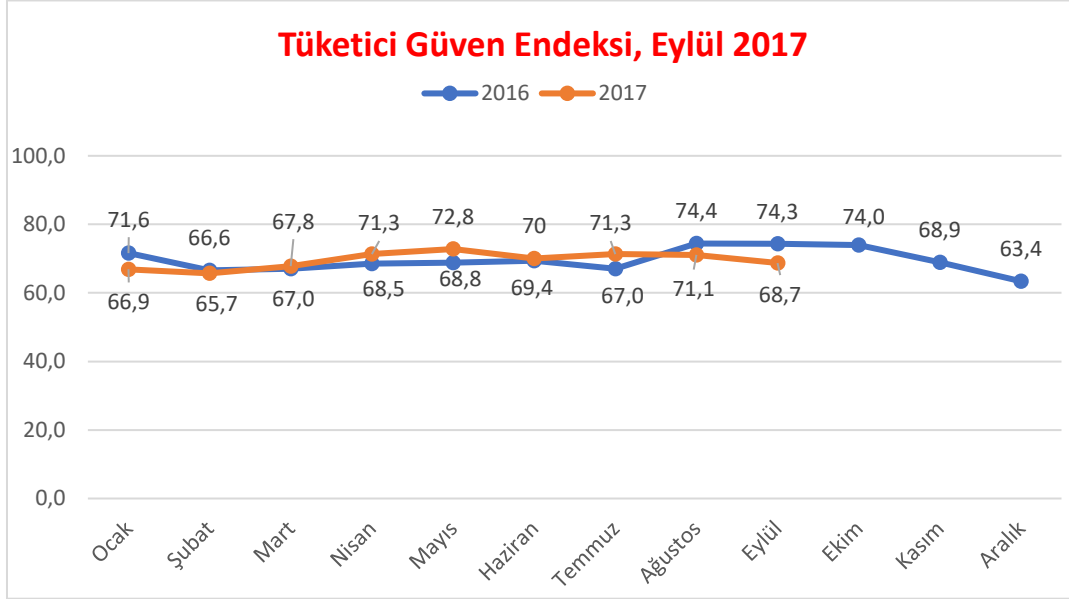
İşsiz sayısı beklentisi endeksi 70,5 oldu

İşsiz sayısı beklentisi endeksi bir önceki aya göre %2,7 oranında azalarak Eylül ayında 70,5 oldu. Bu azalış, gelecek 12 aylık dönemde işsiz sayısında düşüş bekleyenlerin azalmasından kaynaklandı.

Tasarruf etme ihtimali endeksi 20,2 oldu

Tasarruf etme ihtimali endeksi %10 oranında azaldı. Ağustos ayında 22,4 olan endeks, Eylül ayında 20,2 değerine düştü. Bu düşüş, gelecek 12 aylık dönemde tasarruf etme ihtimali olduğunu düşünen tüketicilerin bir önceki aya göre azaldığını göstermektedir.

Grafik 4: Tüketici Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

2.2.1. TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ, ALT KALEMLERİ VE DEĞİŞİM ORANLARI, EYLÜL 2017

Tablo 5: Tüketici Güven Endeksi, Alt Kalemleri Ve Değişim Oranları

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı %	
	Ağustos 2017	Eylül 2017	Ağustos 2017	Eylül 2017
Tüketici Güven Endeksi	71,1	68,7	-0,3	-3,4
Hanenin maddi durum beklentisi	91,1	89,6	0,0	-2,5
Genel ekonomik durum beklentisi	97,9	94,7	2,3	-3,3
İşsiz sayısı beklentisi*	72,4	70,5	-2,6	-2,7
Tasarruf etme ihtimali	22,4	20,2	-4,0	-10,0

Kaynak: TÜİK

*İşsiz sayısı beklentisi endeksinin artması işsiz sayısı beklentisinde azalışı, azalması ise işsiz sayısı beklentisinde artış göstermektedir. Sorgulamalar gelecek 12 aylık dönem için yapılmıştır.

AÇIKLAMALAR: Aylık tüketici eğilim anketi ile tüketicilerin kişisel mali durumlarına ve genel ekonomiye ilişkin mevcut dönem değerlendirmeleri ile gelecek dönem beklentileri ölçülmekte ve yakın gelecekte yapılması planlanan harcamalarına ve tasarruflarına ilişkin eğilimleri saptanmaktadır.

2.3. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ, EYLÜL 2017

Perakende güveni Eylül ayında -18,9 puan değerini aldı. Endeks, bir önceki aya göre 0,6 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 7,0 puanlık bir düşüş kaydetti. Böylelikle TEPE, -19 puan seviyesindeki 3. ayına girmiş oldu. Yıllık düşüşte hem geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişiminde, hem de önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerindeki düşüş etkili oldu. Ağustos ayında en yüksek düşüşü yaşayan “Motorlu taşıtlar” sektörü, Eylül ayında perakende güveninde en çok artış gösteren sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye geçen yıla göre daha kötü performans sergiledi.

Perakende güveni hem geçen yıla hem de geçen aya kıyasla azaldı

Eylül ayında -18,9 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 7,0 puan, geçen aya göre ise 0,6 puan azaldı. TEPE değerinin geçen yıla göre azalmasında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki düşüş etkili olurken; bir önceki aya göre azalmasında ise işlerin geçtiğimiz 3 aydaki durumunun kötüleşmesi etkili oldu.

2.3.1. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANLARI, AĞUSTOS 2017

Tablo 6: TEPAV Perakende Güven Endeksi Değişim Oranları

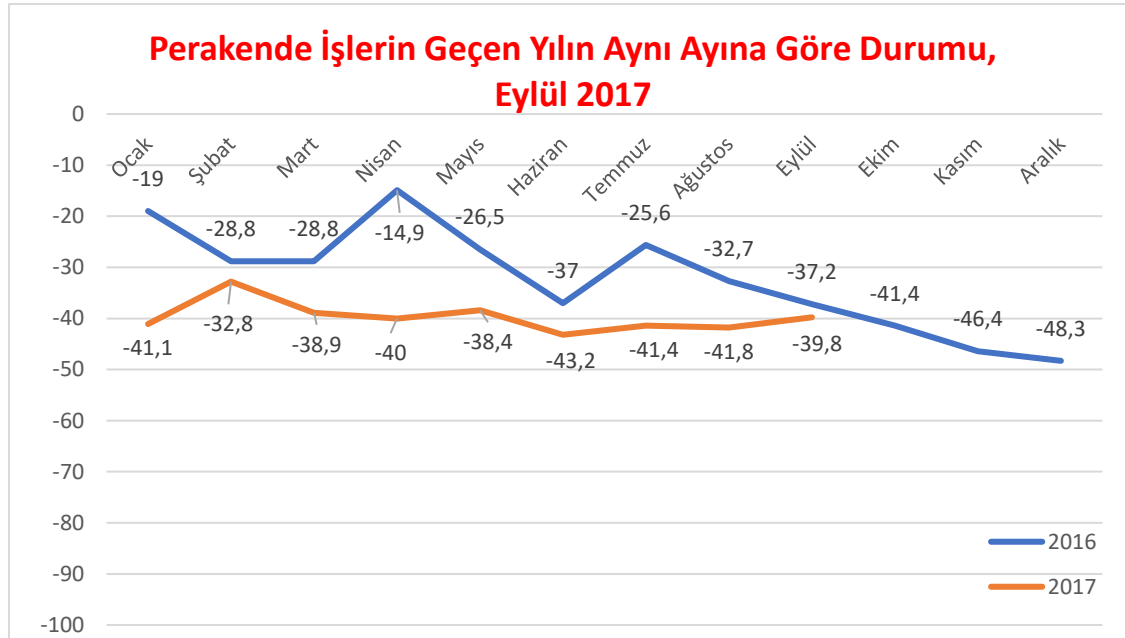
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-11,5	-3,8	-2,5	-7,2	-5,2	-5,3	-9,6	-11,7	-11,4	-3,4	3,8	2,5
2016	1,1	-6,7	-9,9	-5,0	-11,1	-11,9	-11,4	-8,1	-11,9	-16,5	-17,0	-15,6
2017	-16,1	-23,5	-14,9	-18,7	-16,4	-15,4	-19,1	-18,3	-18,9			

Kaynak: TEPAV

Perakendecilerin satış beklentileri geçen yıla göre azaldı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Eylül 2017'de -10,3 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 3,0 puan artarken; bir önceki yılın aynı ayına göre 10,2 puan azaldı. Eylül 2017'de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 28,3'ü önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 42,6'sı işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 29,2 oldu.

Grafik 5: Perakende İşlerin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu

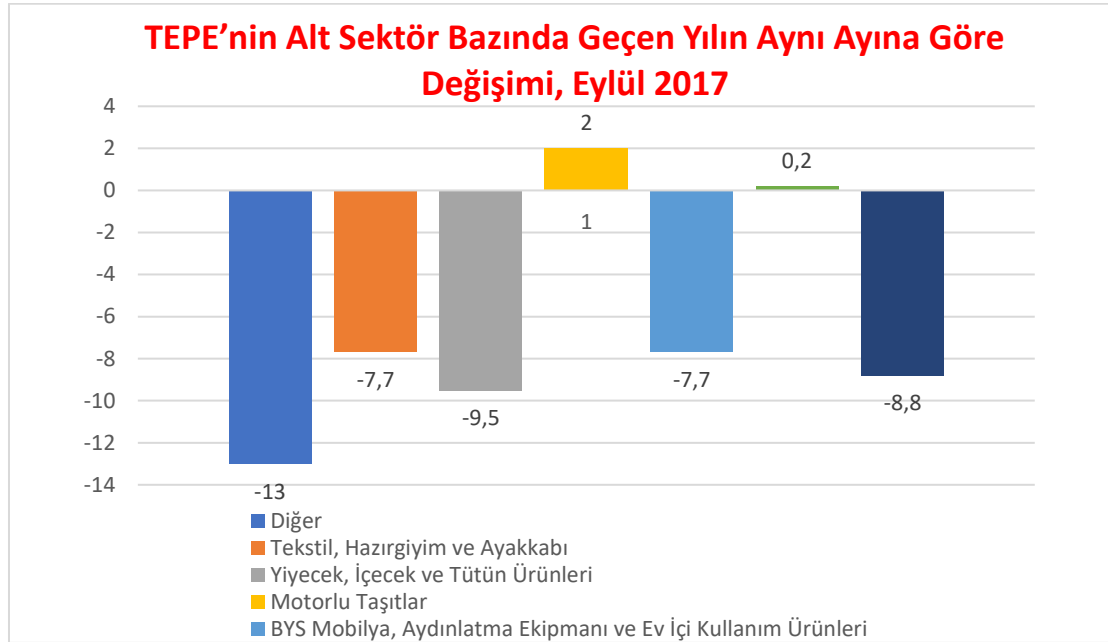
Kaynak: TEPAV

Perakende güveni en fazla artan sektör “motorlu taşıtlar” oldu

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Eylül 2017’de, geçen yılın aynı dönemine göre en yüksek artış “motorlu taşıtlar” sektöründe yaşanırken, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektöründe de kısmi bir artış yaşandığı görüldü.

“Mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” ve “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” sektörlerindeki perakende güveninde düşüş gözlemlendi. “Diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” sektörü perakende güveninde en fazla düşüşü sergileyen sektör oldu. Sektörde, endeksin tüm alt göstergelerinde olumsuz gelişmeler yaşanırken, özellikle önümüzdeki 3 ayda satış beklentisindeki kötüleşmenin düşüşte etkili olduğu görüldü.

Grafik 6: Tepe’nin Alt Sektör Bazında Değişiminin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu

Kaynak: TEPAV

Perakendede işlerin durumu kötüleşti, istihdam beklentisi azaldı

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Eylül 2017’de, “geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu”, “önümüzdeki 3 ayda istihdam beklentisi”, “işlerin geçen yıla göre durumu” ve “gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” göstergeleri hem Eylül 2016’ya hem de Ağustos 2017’ye göre azalış gösterdi. “Önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş ve satış beklentisi” göstergeleri Eylül 2016’ya göre azalırken, Ağustos 2017’ye göre arttı. “Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi” göstergesinde ise aylık bazda azalış, yıllık bazda artış yaşandı.

3. EKONOMİK VERİLER; DIŞ TİCARET

3.1 İTHALAT- İHRACAT, AĞUSTOS 2017

İhracat %12,3, ithalat %15,3 arttı

Türkiye İstatistik Kurumu ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı işbirliğiyle oluşturulan geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2017 yılı Ağustos ayında, 2016 yılının aynı ayına göre %12,3 artarak 13 milyar 289 milyon dolar, ithalat %15,3 artarak 19 milyar 162 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Dış ticaret açığı %22,8 arttı

Ağustos ayında dış ticaret açığı %22,8 artarak 5 milyar 873 milyon dolara yükseldi.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2016 Ağustos ayında %71,2 iken, 2017 Ağustos ayında %69,3'e düştü.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ihracat %2,6 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2017 Ağustos ayında bir önceki aya göre ihracat %2,6 arttı, ithalat %7,5 azaldı. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2017 yılı Ağustos ayında önceki yılın aynı ayına göre ihracat %14, ithalat %17,6 arttı.

Avrupa Birliği'ne ihracat %9,4 arttı

Avrupa Birliği'nin (AB-28) ihracattaki payı 2016 Ağustos ayında %46,5 iken, 2017 Ağustos ayında %45,3 oldu. AB'ye yapılan ihracat, 2016 yılının aynı ayına göre %9,4 artarak 6 milyar 26 milyon dolar olarak gerçekleşti.

En fazla ihracat yapılan ülke Almanya oldu

Almanya'ya yapılan ihracat 2017 Ağustos ayında 1 milyar 340 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla 971 milyon dolar ile Irak, 849 milyon dolar ile İngiltere ve 717 milyon dolar ile ABD takip etti.

İthalatta ilk sırayı Çin aldı

Çin'den yapılan ithalat, 2017 yılı Ağustos ayında 2 milyar 116 milyon dolar oldu. Bu ülkeyi sırasıyla 1 milyar 859 milyon dolar ile Almanya, 1 milyar 590 milyon dolar ile Rusya ve 986 milyon dolar ile İtalya izledi.

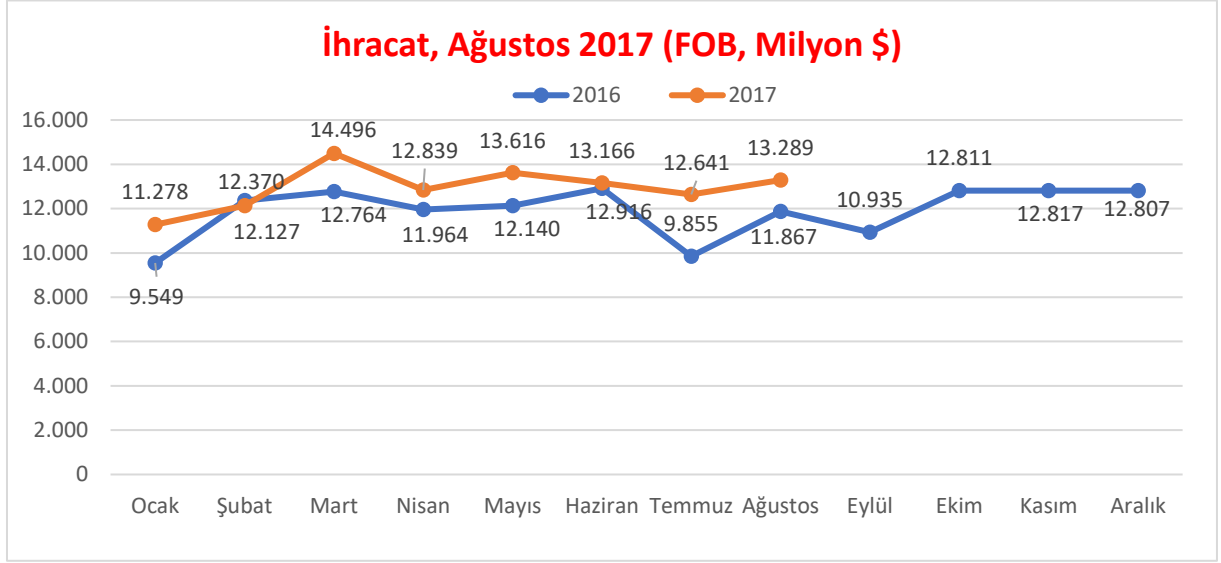
Yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ihracatı içindeki payı %3,4 oldu

Teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret verileri, ISIC Rev.3 sınıflaması içinde yer alan imalat sanayi ürünlerini kapsamaktadır. Ağustos ayında ISIC Rev.3'e göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı %94,4'tür. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı %3,4, orta yüksek teknoloji ürünlerin payı ise %31,5'tir.

Yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ithalatı içindeki payı %15,7 oldu

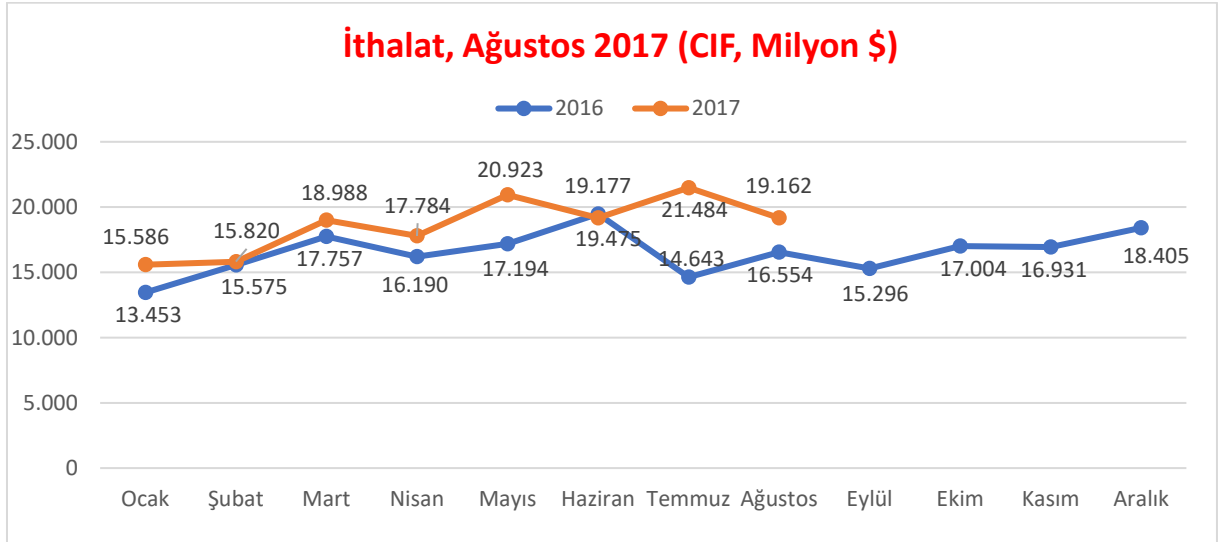
İmalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı %82,4'tür. 2017 Ağustos ayında yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı %15,7, orta yüksek teknoloji ürünlerin payı ise %40'tır.

Grafik 7: İhracat

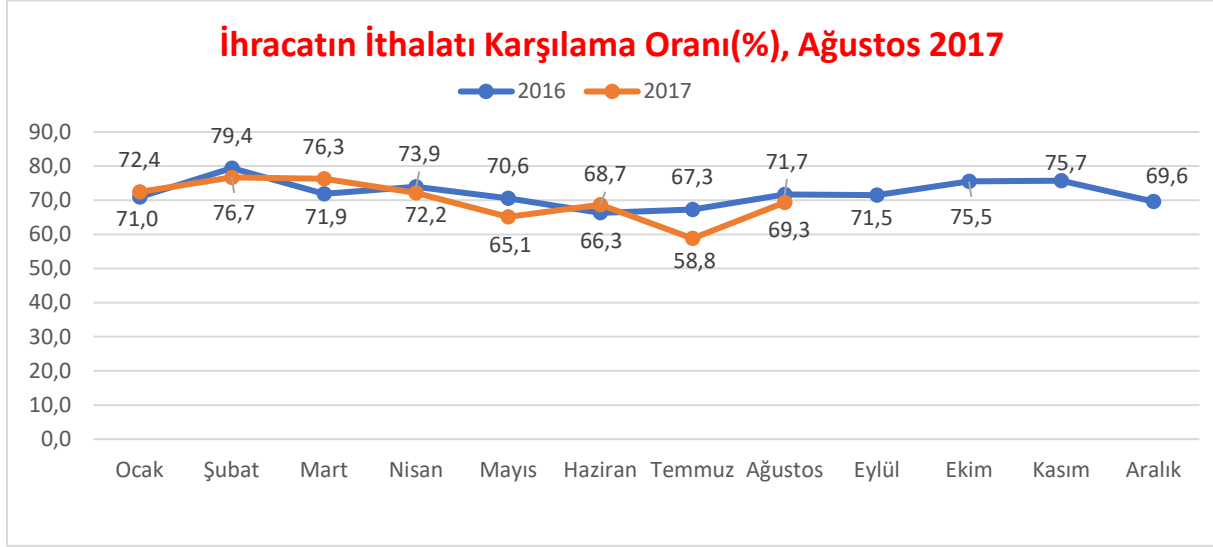
Kaynak: TÜİK

Grafik 8: İthalat

Kaynak: TÜİK

Grafik 9: İhracatın İthalatı Karşılama Oranı

Kaynak: TÜİK

3.2. İHRACATÇI FİRMALARIN KANUNİ MERKEZLERİ BAZINDA İHRACAT PERFORMANSI, EYLÜL 2017 (1000 \$)

Tablo 7: İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında İhracat Performansı

SIRA	İLLER	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	KÜMÜLATİF
	TOPLAM	11.942.147,24	12.748.432,46	15.334.226,55	13.322.518,74	14.094.631,39	13.574.559,77	12.912.480,82	14.087.544,86	12.800.287,25	120.816.829,08
1	İSTANBUL	4.280.436,60	4.699.526,16	5.747.952,09	5.077.733,75	5.242.156,43	5.142.747,53	4.887.735,78	5.734.469,86	4.782.843,13	45.595.601,33
2	BURSA	1.002.706,41	1.146.725,56	1.277.897,14	1.154.599,89	1.257.338,56	1.250.403,96	1.161.862,92	1.003.711,02	1.063.710,09	10.318.955,57
3	KOCAELİ	1.000.759,91	1.038.789,59	1.277.272,34	1.029.784,26	1.059.604,41	1.054.026,06	962.241,26	841.018,99	959.388,00	9.222.884,82
4	İZMİR	663.004,97	655.153,67	759.560,42	642.605,20	701.410,23	736.183,91	662.750,29	781.053,82	711.263,05	6.312.985,54
5	ANKARA	447.683,27	477.744,55	600.884,15	510.203,16	537.062,57	483.757,55	527.506,95	590.181,19	555.722,56	4.730.745,95
6	GAZİANTEP	492.475,47	514.300,56	599.320,73	540.217,41	566.515,01	467.695,23	480.214,94	603.831,57	522.744,85	4.787.315,76
7	SAKARYA	453.370,43	397.098,01	491.694,28	403.546,74	478.027,60	452.747,73	460.963,94	275.100,83	377.298,59	3.789.848,16
8	MANİSA	192.292,45	256.147,19	330.494,27	280.310,77	329.631,24	327.088,41	302.364,08	356.193,74	368.550,79	2.743.072,93
9	DENİZLİ	220.102,07	211.317,51	269.496,71	229.706,27	249.851,12	254.236,45	244.856,47	283.895,73	244.915,01	2.208.377,35
10	ADANA	119.796,45	124.912,27	145.904,28	139.668,54	157.743,91	146.523,69	125.991,19	171.524,09	147.413,61	1.279.478,04
11	HATAY	157.738,77	184.991,45	272.624,67	232.978,83	213.601,16	170.034,47	169.352,21	131.659,25	140.475,68	1.673.456,50
12	KAYSERİ	111.298,95	115.009,14	144.154,40	133.175,17	139.270,61	124.527,85	126.221,28	143.959,43	116.720,38	1.154.337,21
13	KONYA	114.275,71	121.148,23	136.637,15	128.466,50	136.027,22	126.798,20	119.255,69	144.657,07	111.202,23	1.138.468,01
14	MERSİN	135.979,72	118.428,42	137.726,24	111.215,25	112.459,50	120.815,56	97.539,56	104.763,19	93.787,34	1.032.714,78
15	TRABZON	109.157,66	103.574,06	100.959,46	83.284,71	83.221,55	94.392,10	80.079,49	66.479,96	89.769,88	810.918,86
16	ANTALYA	95.007,08	97.340,16	108.671,82	99.918,34	91.413,01	103.584,31	80.919,16	98.748,70	83.388,76	858.991,34
17	K.MARAŞ	80.534,89	79.332,18	93.433,22	78.601,49	74.939,29	70.901,86	72.547,52	73.117,20	75.095,79	698.503,41
18	TEKİRDAĞ	56.100,11	62.051,12	72.966,33	63.880,20	67.751,97	73.808,06	70.519,92	78.017,23	71.100,87	616.195,82
50	KIRKLARELİ	6.798,51	7.710,87	8.716,22	7.955,49	7.597,34	5.939,09	6.824,92	7.919,88	6.905,37	66.367,69
62	EDİRNE	1.477,82	2.239,07	2.537,71	3.285,71	3.380,01	2.921,25	3.117,33	3.740,58	3.228,45	25.927,93

Kaynak: TİM

3.3. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN SEKTÖR İHRACAT PERFORMANSI, EYLÜL 2017 (1000 \$)

Tablo 8: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Sektör İhracat Performansı

SEKTÖR	1 – 30 EYLÜL			1 OCAK- 31 EYLÜL		
	2016	2017	DEĞ.	2016	2017	DEĞ.
Çelik	719,17	319,41	-55,59%	4.719,64	7.390,52	56,59%
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	1.424,87	1.602,49	12,47%	11.511,23	11.154,41	-3,10%
Demir ve Demir Dışı Metaller	3.489,94	5.389,75	54,44%	31.900,13	41.756,46	30,90%
Deri ve Deri Mamulleri	1.508,64	2.073,35	37,43%	12.400,84	12.985,31	4,71%
Diğer Sanayi Ürünleri	48,55	62,67	29,08%	524,25	629,88	20,15%
Elektrik Elektronik ve Hizmet	8.940,09	7.720,92	-13,64%	72.076,91	82.464,29	14,41%
Fındık ve Mamulleri	0,00	0,00	0,00%	1,15	1,06	-7,75%
Gemi ve Yat	0,00	0,00	0,00%	0,57	296,33	51873,81%
Halı	98,07	51,48	-47,50%	1.575,17	916,43	-41,82%
Hazır giyim ve Konfeksiyon	16.634,99	15.053,92	-9,50%	123.846,53	118.934,60	-3,97%
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	478,43	1.010,27	111,16%	4.808,80	5.969,22	24,13%
İklimlendirme Sanayii	2.328,94	2.912,74	25,07%	18.219,64	26.705,94	46,58%
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	9.787,87	10.409,86	6,35%	83.512,05	92.201,95	10,41%
Kuru Meyve ve Mamulleri	0,00	0,00	0,00%	30,17	21,74	-27,95%
Madencilik Ürünleri	784,25	423,82	-45,96%	5.386,57	8.754,08	62,52%
Makine ve Aksamları	3.596,53	5.148,19	43,14%	29.607,41	43.030,24	45,34%
Meyve Sebze Mamulleri	65,72	0,00	-100,00%	184,69	36,20	-80,40%
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	747,70	750,97	0,44%	7.016,92	9.461,51	34,84%
Mücevher	1,23	0,00	-100,00%	1,24	0,46	-63,18%
Otomotiv Endüstrisi	5.149,90	5.782,87	12,29%	48.306,46	55.686,46	15,28%
Savunma ve Havacılık Sanayii	0,00	0,00	0,00%	0,32	2.046,55	633172,28%
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	0,00	0,00	0,00%	38,91	0,00	-100,00%
Tekstil ve Hammaddeleri	8.719,20	12.388,16	42,08%	78.895,96	95.752,12	21,37%
Yaş Meyve ve Sebze	0,00	0,00	0,00%	3,14	0,07	-97,89%
Zeytin ve Zeytinyağı	0,00	0,00	0,00%	0,52	0,00	-100,00%
TOPLAM	64.524,10	71.100,87	10,19%	534.569,21	616.195,82	15,27%
TÜRKİYE TOPLAM	8.742.326,91	11.473.657,86	31,24%	74.116.579,05	83.014.192,48	12,00%

Kaynak: TİM

3.4. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, EYLÜL 2017 (1000 \$)

Tablo 9: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Ülke İhracat Performansı

SIRA	SEKTÖR	1 – 30 EYLÜL			1 OCAK - 30 EYLÜL		
		2016	2017	DEĞ.	2016	2017	DEĞ.
	TOPLAM	10.410.538,08	11.337.306,31	8,90%	95.643.262,56	106.739.775,52	11,60%
1	ALMANYA	12.772,60	13.620,07	6,64%	106.394,04	117.015,13	9,98%
2	BİRLEŞİK KRALLIK	3.165,22	4.157,58	31,35%	26.840,11	28.212,97	5,11%
3	UKRAYNA	310,76	3.651,27	1074,93%	2.612,20	6.678,20	155,65%
4	BULGARİSTAN	5.099,87	3.523,44	-30,91%	26.031,37	25.819,83	-0,81%
5	FRANSA	3.377,48	3.399,33	0,65%	26.765,28	28.304,43	5,75%
6	ROMANYA	2.782,73	2.633,90	-5,35%	21.692,05	22.770,37	4,97%
7	BİRLEŞİK DEVLETLER	2.399,96	2.500,51	4,19%	21.202,59	25.561,58	20,56%
8	İTALYA	3.136,50	2.341,32	-25,35%	27.859,03	23.936,71	-14,08%
9	İSPANYA	1.681,08	2.074,58	23,41%	16.864,08	21.431,78	27,09%
10	DANİMARKA	2.072,17	1.855,30	-10,47%	13.012,09	16.435,60	26,31%
11	RUSYA FEDERASYONU	540,63	1.825,84	237,73%	4.583,11	8.468,33	84,77%
12	POLONYA	1.313,91	1.679,47	27,82%	10.947,92	12.132,90	10,82%
13	YUNANİSTAN	854,98	1.356,55	58,66%	6.997,14	7.270,32	3,90%
14	CEZAYİR	214,88	1.274,61	493,17%	5.949,22	7.034,70	18,25%
15	İSVEÇ	814,00	1.204,97	48,03%	5.458,01	8.392,39	53,76%
16	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	1.002,91	1.110,14	10,69%	7.491,71	13.071,34	74,48%
17	MISIR	1.172,97	1.101,87	-6,06%	13.826,65	14.703,02	6,34%
18	HOLLANDA	295,93	1.062,23	258,95%	7.826,69	10.353,61	32,29%
19	BELÇİKA	991,86	1.013,34	2,17%	8.474,90	6.798,97	-19,78%
20	BANGLADEŞ	1.557,75	874,33	-43,87%	8.341,91	12.617,74	51,26%

Kaynak: TİM

3.5. İLİMİZE GÖRE ÖNEMLİ SEKTÖRLER BAZINDA ÜLKEMİZİN İLK 5 ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, EYLÜL 2017 (1000 \$)

Tablo 10: İlimize Göre Önemli Sektörler Bazında Ülkemizin İlk 5 Ülke İhracat Performansı

SEKTÖR	SIRA	ULKE	1 OCAK- 30 EYLÜL 2016	1 OCAK- 30 EYLÜL 2017	DEĞ.
Demir ve Demir Dışı Metaller	1	ALMANYA	611.428,62	688.029,09	12,53%
	2	İTALYA	285.524,61	348.036,06	21,89%
	3	BİRLEŞİK KRALLIK	213.834,27	248.057,44	16,00%
	4	FRANSA	222.379,68	234.115,59	5,28%
	5	IRAK	174.409,35	175.030,30	0,36%
		Diğer	1.333.167,18	1.518.238,18	55,70%
		Toplam	4.429.376,65	4.917.900,63	11,03%
Elektrik Elektronik ve Hizmet	1	BİRLEŞİK KRALLIK	892.570,40	988.296,42	10,72%
	2	ALMANYA	783.234,91	807.778,91	3,13%
	3	FRANSA	572.288,37	504.980,51	-11,76%
	4	İTALYA	306.956,69	336.815,26	9,73%
	5	IRAK	259.450,77	278.765,47	7,44%
		Diğer	2.814.501,15	2.916.636,57	19,27%
		Toplam	7.234.306,04	7.394.473,09	2,21%
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	1	ALMANYA	2.406.996,13	2.400.504,59	-0,27%
	2	İSPANYA	1.299.375,19	1.542.872,99	18,74%
	3	BİRLEŞİK KRALLIK	1.533.654,51	1.438.736,43	-6,19%
	4	HOLLANDA	591.287,88	626.602,71	5,97%
	5	FRANSA	648.457,13	621.937,77	-4,09%
		Diğer	6.479.770,84	6.630.654,49	14,16%
		Toplam	12.881.515,32	12.649.362,52	-1,80%
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	256.424,22	802.823,14	213,08%
	2	ALMANYA	619.223,06	641.204,32	3,55%
	3	IRAK	556.630,40	607.032,82	9,05%
	4	BİRLEŞİK DEVLETLER	347.841,48	567.903,06	63,26%
	5	MISIR	578.382,65	502.800,43	-13,07%
		Diğer	2.358.501,81	3.121.763,78	275,89%
		Toplam	10.264.005,86	11.837.987,58	15,33%
Makine ve Aksamları	1	ALMANYA	402.182,27	415.882,66	3,41%
	2	BİRLEŞİK DEVLETLER	260.074,00	261.585,97	0,58%
	3	İRAN (İSLAM CUM.)	172.961,07	197.329,37	14,09%
	4	İTALYA	165.476,05	188.142,27	13,70%
	5	CEZAYİR	187.146,96	188.124,14	0,52%
		Diğer	1.187.840,35	1.251.064,42	32,30%
		Toplam	3.912.548,92	4.359.893,04	11,43%
Otomotiv Endüstrisi	1	ALMANYA	2.847.340,69	3.237.334,21	13,70%
	2	İTALYA	1.913.616,66	2.316.935,82	21,08%
	3	FRANSA	1.764.687,14	2.113.128,20	19,75%
	4	BİRLEŞİK KRALLIK	1.652.759,34	2.087.597,28	26,31%
	5	İSPANYA	979.692,66	1.237.528,51	26,32%
		Diğer	9.158.096,48	10.992.524,02	107,15%
		Toplam	17.076.788,58	20.772.791,50	21,64%
Tekstil ve Hammaddeleri	1	İTALYA	566.320,76	594.192,12	4,92%
	2	BULGARİSTAN	433.071,93	464.261,54	7,20%
	3	İRAN (İSLAM CUM.)	313.455,76	311.498,02	-0,62%
	4	ALMANYA	282.079,45	299.895,03	6,32%
	5	BİRLEŞİK DEVLETLER	227.800,82	244.031,10	7,12%
		Diğer	1.822.728,72	1.913.877,81	24,94%
		Toplam	5.836.553,97	5.946.624,33	1,89%
TOPLAM			85.232.917,33	95.424.754,85	11,96%

Kaynak: TİM

4. BEŞERİ-EKONOMİK VERİLER; İSTİHDAM

4.1. İŞGÜCÜ MALİYET ENDEKSİ, II. ÇEYREK NİSAN-HAZİRAN 2017

Saatlik işgücü maliyeti endeksi bir önceki çeyreğe göre %3,2 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış saatlik işgücü maliyeti endeksi, 2017 yılı II. çeyreğinde, bir önceki çeyreğe göre %3,2 arttı. Endeks; sanayi sektöründe %3,4, inşaat sektöründe %3,3 ve hizmet sektöründe %3 arttı.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış saatlik işgücü maliyeti endeksinde en yüksek artış %4,9 ile I (Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri) sektöründe gerçekleşti.

Saatlik kazanç endeksi bir önceki çeyreğe göre %3,3 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış saatlik kazanç endeksi 2017 yılı II. çeyreğinde, bir önceki çeyreğe göre %3,3 arttı. Endeks; sanayi ve inşaat sektörlerinde %3,4, hizmet sektöründe ise %3,3 arttı.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış saatlik kazanç endeksinde en yüksek artış %4,5 ile N (İdari ve destek hizmet faaliyetleri) sektöründe gerçekleşti.

Saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksi bir önceki çeyreğe göre %2,5 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksi, 2017 yılı II. çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %2,5 arttı. Endeks; sanayi sektöründe %3,4, inşaat sektöründe %3,3 ve hizmet sektöründe %1,9 arttı.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksinde en yüksek artış %7 ile I (Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri) sektöründe gerçekleşti.

4.1.1. MEVSİM VE TAKVİM ETKİSİNDEN ARINDIRILMIŞ ENDEKSLER VE DEĞİŞİM ORANLARI, I. ÇEYREK: OCAK-MART 2017 [2010=100]

Tablo 11: Mevsim Ve Takvim Etkisinden Arındırılmış Endeksler Ve Değişim Oranları

Sektör	Saatlik işgücü maliyeti endeksi		Saatlik kazanç endeksi		Saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksi,	
	Endeks	Çeyreklik Değişim (%)	Endeks	Çeyreklik Değişim (%)	Endeks	Çeyreklik Değişim (%)
Toplam	232,0	3,2	230,0	3,3	241,5	2,5
Sanayi	12,6	3,4	233,6	3,4	234,0	3,4
İnşaat	16,8	3,3	285,8	3,4	303,7	3,3
Hizmet	11,5	3,0	223,8	3,3	241,4	1,9

Kaynak: TÜİK

5. GELİR VE YAŞAM KOŞULLARI ARAŞTIRMASI BÖLGESEL SONUÇLARI, 2016

En yüksek gelir TR51 (Ankara) Bölgesine ait oldu

Türkiye’de ortalama yıllık eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert geliri 2016 yılında 19 bin 139 TL iken, İBBS 2. Düzey bölgeleri itibarıyla en yüksek olduğu bölge, 26 bin 486 TL ile önceki yıl olduğu gibi yine TR51 (Ankara) oldu. Bu bölgeyi, 26 bin 041 TL ile TR10 (İstanbul) Bölgesi ve 23 bin 612 TL ile TR31 (İzmir) Bölgesi izledi.

Ortalama yıllık eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirinin en düşük olduğu bölgeler ise 8 bin 679 TL ile TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt), 8 bin 794 TL ile TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır) ve 11 bin 088 TL ile TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari) şeklinde sıralandı.

Gini katsayısı bölgeler itibarıyla 0,315 ile 0,414 arasında değişti

Gelir dağılımı eşitsizliği ölçütlerinden olan Gini katsayısı, sıfıra yaklaştıkça gelir dağılımında eşitliği, bire yaklaştıkça gelir dağılımında bozulmayı ifade etmektedir.

Gini katsayısı Türkiye’de 2016 yılı itibarıyla 0,404 iken, bu değer en düşük olduğu bölgeler; 0,315 ile TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın) ve TRA1 (Erzurum, Erzincan, Bayburt) ve 0,317 ile TR42 (Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova) oldu.

Gini katsayısının en yüksek olduğu bölgeler ise 0,414 ile TR62 (Adana, Mersin), 0,413 ile TR10 (İstanbul) ve 0,412 ile TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari) oldu.

Tablo12: Eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert gelirine göre gini katsayısı ve P80/P20 oranı, 2015, 2016

Yıllar	Gini katsayısı		P80/P20 oranı	
	2015	2016	2015	2016
Türkiye	0,397	0,404	7,6	7,7
TR10 (İstanbul)	0,397	0,413	7,1	7,4
TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli)	0,328	0,356	5,2	6,1
TR22 (Balıkesir, Çanakkale)	0,373	0,357	6,6	6,0
TR31 (İzmir)	0,385	0,384	7,0	6,9
TR32 (Aydın, Denizli, Muğla)	0,318	0,321	4,9	5,0
TR33 (Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak)	0,354	0,332	5,4	5,0
TR41 (Bursa, Eskişehir, Bilecik)	0,354	0,341	5,6	5,3
TR42 (Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova)	0,321	0,317	5,0	4,8
TR51 (Ankara)	0,382	0,395	6,6	6,8
TR52 (Konya, Karaman)	0,366	0,355	6,0	5,7
TR61 (Antalya, Isparta, Burdur)	0,373	0,381	6,7	7,0
TR62 (Adana, Mersin)	0,396	0,414	7,2	8,1
TR63 (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye)	0,386	0,367	7,0	6,1
TR71 (Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	0,308	0,335	4,7	5,5
TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat)	0,358	0,369	6,1	6,2

TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın)	0,315	0,315	4,9	4,5
TR82 (Kastamonu, Çankırı, Sinop)	0,310	0,340	5,1	5,9
TR83 (Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	0,358	0,346	5,9	5,5
TR90 (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	0,332	0,356	5,3	5,5
TRA1 (Erzurum, Erzincan, Bayburt)	0,352	0,315	5,8	5,0
TRA2 (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan)	0,400	0,365	7,4	6,0
TRB1 (Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli)	0,359	0,340	6,0	5,5
TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari)	0,374	0,412	5,8	7,7
TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis)	0,319	0,328	4,9	4,9
TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)	0,420	0,380	8,1	6,6
TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt)	0,352	0,362	5,6	5,9

Kaynak: TÜİK

P80/P20 oranı en yüksek bölge TR62 (Adana, Mersin) oldu

P80/P20 oranı, en yüksek gelire sahip yüzde 20'lik grubun gelirinin en düşük gelire sahip yüzde 20'lik grubun gelirine oranı şeklinde hesaplanmaktadır. Buna göre 2016 yılında Türkiye'deki en zengin yüzde 20'lik grubun geliri en yoksul yüzde 20'lik grubun gelirinin 7,7 katı oldu.

P80/P20 oranının en düşük olduğu bölgeler 4,5 ile TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın), 4,8 ile TR42 (Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova), 4,9 ile TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis) bölgeleri oldu. TR62 (Adana, Mersin) (8,1), TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari) (7,7) ve TR10 (İstanbul) (7,4) bölgeleri ise bu oranın en yüksek olduğu bölgeler oldu.

Görelî yoksulluk oranı en düşük bölge TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın) oldu

Her bölge için eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin yüzde 50'si temelinde hesaplanan yoksulluk sınırına göre, gelire dayalı görelî yoksulluk oranının en yüksek olduğu bölgeler; %15,9 ile TR62 (Adana, Mersin), %14,7 ile TR61 (Antalya, Isparta, Burdur) ve %14,2 ile TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) oldu.

Görelî yoksulluk oranının en düşük olduğu bölgeler ise %5,1 ile TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın), %7,7 ile TR33 (Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak) ve %7,8 ile TR90 (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane) bölgeleri oldu.

Diğer bir yoksulluk sınırı olan medyan gelirin yüzde 60'ı dikkate alınarak hesaplanan gelire dayalı görelî yoksulluk oranının en yüksek olduğu bölgeler ise %22,6 ile TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli), %21,8 ile TR62 (Adana, Mersin) ve %20,3 ile TR61 (Antalya, Isparta, Burdur) oldu.

Bu oranın en düşük olduğu bölgeler ise TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın) (%10,5), TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis) (%13,8) ve TR90 (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane) (%13,9) bölgeleri oldu.

6. KULLANILAN VERİLERİN KAYNAKLARI

Ekonomik, Ticari, Sosyal ve Finansal verilerden oluşan çalışmada 'TÜİK', 'TOBB', 'BDDK', 'TBB', 'TCMB', 'Ekonomi Bakanlığı', 'Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı', 'Gümrük ve Ticaret Bakanlığı', 'Kalkınma Bakanlığı', 'TİM', 'İMİB', 'TEPAV' ve diğer resmi kaynakların yayınladıkları istatistik ve veriler kullanılmıştır. Hatalı veri ve yazım hatalarında ilgili kurumların yayınladıkları orijinal veriler geçerlidir.